

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17CoP/2/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8717205385
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8717205385.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a Mgr. Miloša Koleka, vo veci starostlivosti súdu o maloletú S. P., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, zast. opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad, dieťa rodičov D. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., X. XX/XX, zast. JUDr. Marcelom Kohútom, advokátom so sídlom v Poprade, Nám. sv. Egídia 95 a H. F., nar. X.X.XXXX, bytom Q., S.. sv. O. XXXX/XXX, v konaní návrhu otca o zverenie mal. dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 14P 84/2017-189 zo dňa 28.1.2020 takto

rozhodol:

Mení prvoinštančný rozsudok vo výroku I., II. a IV. tak, že mení rozsudok Okresného súdu Poprad č.k. 15P 57/2016-31 zo dňa 20. mája 2016 vo výroku o styku otca a dieťaťa tak, že otec mal. dieťaťa D. P. je oprávnený stýkať sa s mal. S. počas nepárnych týždňov od štvrtku po ukončení vyučovania mal. S. do nedele do 17.00 hod. a počas párných týždňov v pondelok a stredu v tomto týždni od 14:30 do 18.00 hod. Otec dieťa vyzdvihne pred bytom matky alebo pred školou a po ukončení času určeného na styk odovzdá matke pred jej bytom. Matka je povinná dieťa na styk riadne pripraviť.

Uvedená zmenená úprava styku sa bude realizovať počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku do 31.12.2020.

Počnúc dňom 1.1.2021 do budúca sa mal. S. P., nar. XX.X.XXXX zveruje do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov s tým, že obaja rodičia sú povinní zabezpečovať dieťaťu osobnú starostlivosť, zabezpečovať a spravovať jej majetok. Striedavá starostlivosť sa bude realizovať od nedele od 17.00 hod. do nasledujúcej nedele do 17.00 hod. tak, že matka bude zabezpečovať starostlivosť o dieťa v párnom týždni a otec v nepárnom týždni. Rodičia sú oprávnení a povinní preberať a odovzdávať dieťa v stanovenú dobu a čas pred bytom toho rodiča, u ktorého sa striedavá starostlivosť v daný týždeň končí. Výživné zo strany rodičov sa navzájom neurčuje.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd zveril mal. S. P., nar. XX.X.XXXX do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov s tým, že obaja rodičia sú povinní zabezpečovať dieťaťu osobnú starostlivosť, zabezpečovať a spravovať jej majetok. Striedavá starostlivosť sa bude realizovať od nedele od 17.00 hod. do nasledujúcej nedele do 7.00 hod. od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že matka bude zabezpečovať starostlivosť o dieťa v párnom týždni a otec v nepárnom týždni. Rodičia sú oprávnení a povinní preberať a odovzdávať si maloleté dieťa v stanovenú dobu a čas na adrese trvalého pobytu rodiča.

Ďalším výrokom výživné zo strany rodičov vzájomne prvoinštančný súd neurčil. Konanie o návrhu v časti úpravy styku s dieťaťom súd zastavil. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Prvoinštančný súd tak rozhodol v poradí druhým rozsudkom o návrhu otca na zverenie mal. S. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov.

3. V poradí prvým rozsudkom prvoinštančný súd o návrhu otca na zmenu osobnej starostlivosti o maloleté dieťa č.k. 14P 84/2017-63 zo dňa 7.9.2018 rozhodol o striedavej starostlivosti rodičov v týždňových intervaloch od nedele od 17.00 hod. do nasledujúcej nedele do 17.00 hod. bez určenia vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu.

Odvolač Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 17CoP 4/2019-91 zo dňa 26.3.2019 prvoinštančný rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že upriamil prvoinštančný súd pozornosť na nutnosť vyhodnotiť situáciu v súlade s ust. § 26 Zákona o rodine. Ďalej upriamil prvoinštančný súd aj na povinnosť vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci podľa § 36 CMP, pretože prvoinštančný súd v pôvodnom rozhodnutí nevychádzal zo skutočného stavu veci, ale skutkového stavu veci. Prvoinštančný súd sa nevysporiadal s doterajšou úpravou styku otca a mal. S. v rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 15P 57/2016-31, tento styk nevyhodnotil.

4. V ďalšom prvoinštančný súd doplnil dokazovanie o znalecký posudok a vo veci rozhodol.

Prvoinštančný súd svoje rozhodnutie odôvodnil po právnej stránke ustanoveniami § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5 Zákona o rodine, ďalej ust. § 65 ods. 1 Zákona o rodine, § 62 ods. 6 Zákona o rodine. Dospel k záveru, že otec, ako to vyplýva zo záverov znaleckého posudku, je osobnosťou harmonicky štruktúrovanou a sebaistou. Matka sa javí ako defenzívna v reagovaní i prežívaní s tendenciou redukovať situácie na zvládnuteľnú úroveň. Má významne vysoké Iži skóre, čo svedčí pre oslabenú schopnosť sebakritiky a zvýšený sklon prezentovať sa v pozitívnom svetle.

Vyšetrením neboli preukázané konflikty alebo negatívne známky vo väzbách, vzťahy oboch rodičov k mal. S. sú pozitívne, emocionálne saturované a vrele, pričom mal. S. je pozitívne naviazaná na oboch rodičov, i keď sama maloletá deklaruje intenzívnejšiu väzbu na matku, avšak nakoľko sú jej vyjadrenia protichodné, obsahovo vágne a javia sa ako štylizované, ich autenticita môže byť oslabená.

Znalkyňa u rodičov nezistila negatívne vplyvy na riadnu výchovu a starostlivosť o maloleté dieťa, pričom na strane matky ako rizikové je otvorené spochybňovanie otca a jeho partnerky pred maloletou, čo maloletej komplikuje vytvorenie si vlastného postoja a vzťahov a emocionálne to maloletú zaťažuje, pričom nebol zistený negatívny vzťah ani k matke a ani k otcovi. V závere znalkyňa konštatovala, že striedavú starostlivosť do budúcnosti odporúča, a to v týždňových intervaloch, avšak až po úspešnej adaptácii maloletej na rodinné prostredie otca.

Prvoinštančný súd v súlade so závermi znalkyne dospel k záveru, že zverenie mal. S. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov by predstavovalo len miernu, teda prijateľnú záťaž pre dieťa, pričom obaja rodičia by mali byť mal. S. nápomocní, aby ju pozitívne motivovali k vytváraniu vzťahov a vytvárali pre ňu reálny priestor.

Otec so závermi zo znaleckého posudku súhlasil, poukázal snahu o určenie určitého adaptačného obdobia. Od Vianoc 2019 mu matka riadne neumožnila stretávať sa s S.. Ďalšie prechodné obdobie by v súčasnosti nemalo zmysel.

Matka maloletej vo svojom vyjadrení so závermi znaleckého posudku nesúhlasila, maloletá nemá u otca vytvorený priestor pre prípravu do školy a oddych. Sama sa jej veľmi venuje, pripravuje sa s ňou do školy, absoljuje s ňou potrebné lekárske vyšetrenia.

Prvoinštančný súd dospel k záveru, že dieťa má právo, aby bolo vychovávané oboma rodičmi a súd v striedavej starostlivosti vo vzťahu k dieťaťu nezahliadol žiaden problém, naopak, ako aj znalkyňa poukázala, je len na oboch rodičoch, aby si svoj vzťah, ktorý tak významne vplyva na maloleté dieťa, vyriešili a najmä, aby matka neuprednostňovala len svoje záujmy, ktoré nekorešponujú s najlepším záujmom maloletého dieťaťa. Pre zdravý vývoj mal. S. bude plne v jej záujme zverenie do striedavej starostlivosti oboch rodičov. Preto súd návrhu vyhovel.

Dieťa je vo veku, kedy potrebuje vo väčšom rozsahu aj mužský vzor pre jeho zdravý vývoj a vzhľadom na všetky vytvorené podmienky, ktoré rodičia majú, sa javí striedavá starostlivosť ako vhodná a v najlepšom záujme dieťaťa, aby nemala čas určený s otcom len formou styku. Súčasná právna úprava aj z judikatúry (európskej a vnútroštátnej) jednoznačne uprednostňuje striedavú starostlivosť a z hľadiska skutkového stavu sa javí prospešná pre maloleté dieťa. Je nutné si uvedomiť, že z hľadiska výchovy dieťaťa je iné, ak s každým z rodičov trávi dieťa nielen chvíle oddychu, výletov, ale aby aj školské alebo iné povinnosti zdieľalo spolu so svojim rodičom z jednej i druhej strany. Navyše, keďže vzťah rodičov s dieťaťom navzájom je nekonfliktný, dieťa nebude pociťovať žiadnu ujmu a nemôže byť celková starostlivosť o dieťa aj z hľadiska plnenia školských povinností, prípadne pri zdravotných a výchovných problémoch

len na strane matky, ale je potrebné v starostlivosti o maloleté dieťa viac zapojiť aj druhého rodiča. V neposlednom rade je nutné si uvedomiť, že rodičovské práva a povinnosti sú u oboch rodičov rovnaké. Vzhľadom na uvedené prvoinštančný súd sa zaoberal aj výživným, ktoré neurčil. Otec dosahuje príjem 800 eur mesačne, matka má príjem 400 eur mesačne. Otcovi pribudla vyživovacia povinnosť k mal. H. P., nar. X.X.XXXX. Má navyše vyživovaciu povinnosť aj k matke mal. H..

Otec zbral návrh v časti úpravy styku počas veľkonočných sviatkov späť, takisto aj počas vianočných sviatkov. V tejto časti prvoinštančný súd konanie podľa § 25 CMP zastavil. Vzhľadom na týždennú striedavú starostlivosť by úprava styku bola nadbytočná.

O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 52 CMP.

5. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka maloletého dieťaťa. Namietala, že rozsudok nie je dostatočne odôvodnený a nie je v záujme mal. S.. V priebehu konania písomne navrhovala vypočuť mal. S.. Prvoinštančný súd neuviedol, z akého dôvodu nenariadil tento dôkaz. Mal. S. vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť je schopná vyjadriť svoj názor a súd je povinný na takýto názor prihliadať.

Striedavá osobná starostlivosť nie je v záujme mal. S., mal. S. sama túto striedavú starostlivosť odmieta, nechce u otca prespávať. Stalo sa, že otec prišiel pre ňu do školy a ona mu utiekla, pretože nechcela ísť k nemu domov. V minulosti, keď chodievala k otcovi na víkendy, vracala sa v zlom psychickom stave, sťažovala sa na bolesti brucha. Škriabala sa do krvi po celom tele. Maloleté dieťa nemá dobrý vzťah k manželke svojho otca. U otca nie sú vytvorené vhodné podmienky pre mal. S., keďže v dvojizbovom byte žije otec so svojou manželkou, dvomi dcérami svojej manželky vo veku 14 a 6 rokov a ich spoločným synom H.. Maloletá tam nemá dostatočne vytvorený priestor pre prípravu do školy a oddych. Otec sa o mal. S. nezaujíma. Okrem toho, že si plní vyživovaciu povinnosť vo výške určenej súdom, nikdy jej nekúpil žiaden darček. Taktiež sa nezaujímal o jej zdravotný stav. Otec s matkou dieťaťa nekomunikuje o záležitostiach týkajúcich sa dieťaťa, nezaujímajú ho potreby dieťaťa. Striedavá starostlivosť predpokladá dobrú komunikáciu medzi rodičmi, čo v danom prípade absentuje.

Znalkyňa v znaleckom posudku striedavú osobnú starostlivosť o mal. S. do budúcnosti skôr odporúča, avšak až po úspešnej adaptácii maloletej na rodinné prostredie otca. Prvoinštančný súd neurčil žiadnu prechodnú dobu, kedy si má dieťa zvykať na rodinné prostredie vo forme širšieho styku s otcom od štvrtka do nedele, pričom to bližšie neodôvodnil. V záujme dieťaťa nie je zverenie do striedavej starostlivosti bez toho, aby dieťa bolo zvyknuté na prostredie u otca, keď dieťa odmieta prespávanie u otca. V takom prípade striedavá starostlivosť môže predstavovať pre dieťa zvýšenú záťaž, čo sa môže prejaviť na zhoršení zdravotného stavu mal. S. tak po stránke fyzickej, ako aj psychickej. Mal. S. má vybudovaný silný vzťah a je naviazaná na matku, ktorá sa o ňu stará od narodenia. Zverením maloletej do striedavej osobnej starostlivosti nebudú lepšie zaistené potreby dieťaťa tak, ako to predpokladá Zákon o rodine v ust. § 24 ods. 2. Nikdy nebránila otcovi stretávať sa s maloletou dcérou, avšak striedavá osobná starostlivosť nie je v záujme mal. S., keďže ju sama osobne odmieta. Preto žiadala, aby odvolací súd prvoinštančný rozsudok zmenil tak, že návrh otca na zverenie do striedavej osobnej starostlivosti zamietne a mal. S. ponechá v osobnej starostlivosti matky, čo je v najlepšom záujme mal. S..

6. K odvolaniu matky zaujal písomné stanovisko kolízny opatrovník maloletého dieťaťa. Poukázal na svoje vyjadrenie na pojednávaní pred prvoinštančným súdom, na ktorom vyjadrení trvá. Kolízny opatrovník sa stotožnil s návrhom súdnej znalkyne Q.. D. a odporúčal v zmysle záverov znaleckého posudku upraviť rodičovské práva a povinnosti k mal. S.. Doporučil zveriť mal. S. do striedavej starostlivosti oboch rodičov s tým, aby tejto striedavej starostlivosti predchádzalo prechodné obdobie troch mesiacov, počas ktorých by maloletá absolvovala adaptáciu v prostredí otca počas nepárnych víkendov od štvrtku do nedele a v párnom týždni formou dvoch až troch popoludní. Po tomto období adaptácie s prostredím otca by mala začať fungovať striedavá starostlivosť oboch rodičov o maloleté dieťa. Toto prechodné obdobie odporúčali z dôvodu, že maloletá počas posledného roka a pol v domácnosti otca nespávala a netrávila s otcom dlhší časový úsek. Ak došlo v tomto poslednom období k stretnutiu otca s dcérou, jednalo sa len o krátky časový úsek, dve až tri hodiny. Naposledy prebiehala forma striedavej starostlivosti rodičov o dieťa počas letných prázdnin v roku 2018. Počas súdneho konania kolízny opatrovník viackrát vykonal pohovor s mal. S. v domácnosti otca. Dieťa často menilo názor, často preberalo názory matky za svoje a nevedelo svoje vyjadrenia odôvodniť. Kolízny opatrovník vzhľadom na problematickú komunikáciu medzi rodičmi a narušený vzťah medzi rodičmi, keďže mal. S. sa dostala do konfliktu lojality voči matke a preberá negatívne postoje matky k otcovi, u dieťaťa bolo badať pocit neistoty a napätia počas vykonávaných pohovorov, navrhol odvolaciemu súdu, aby zmenil rozhodnutie prvoinštančného súdu tak, aby do výrokovej časti rozsudku doplnil prechodné

obdobie troch mesiacov, počas ktorého mal. S. zostane zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bude mať upravený styk s dcérou počas nepárnych víkendov od štvrtku do nedele a v párnom týždni formou dvoch až troch popoludní v zmysle záverov znaleckého posudku Q.. D.. Až po uplynutí prechodného obdobia, počas ktorého má dieťa zvládnuť adaptáciu na prostredie otca, dieťa zveriť do striedavej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch.

7. Otec maloletej k odvolaniu matky uviedol, že zotrváva na návrhu na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. Poukázal na všetky vyjadrenia pred súdom a považuje návrh za dôvodný. Obaja rodičia sú spôsobilí dieťa vychovávať a striedavá osobná starostlivosť je v záujme mal. S.. Takáto starostlivosť lepšie zaistí potreby maloletého dieťaťa. Otec poukázal na závery znaleckého posudku, kde bolo zistené, že návrh na zverenie do striedavej starostlivosti je dôvodný a striedavá osobná starostlivosť je a bude v plnom záujme mal. S.. Poukázal na odpovede znalkyne na položené otázky, kde sa znalkyňa kladne vyjadrila k vzťahu rodičov a maloletého dieťaťa. Znalkyňa nezistila negatívny vzťah maloletej k rodičom. Otec maloletej pravidelne chodí pre maloletú po skončení vyučovania, dieťa s ním zo školy ide bez akýchkoľvek problémov, ochotne a rado domov. Manželka otca navzájom s mal. S. majú veľmi pozitívny vzťah. Všetky osočujúce tvrdenia voči manželke otca sú nepravdivé, vymyslené a účelové. V tomto smere poukázal otec na závery znaleckého posudku, na zistené zvýšené lži skóre matky, čo svedčí pre oslabenú schopnosť sebakritiky a zvýšený sklon prezentovať sa v pozitívnom svetle u matky dieťaťa. Matka negatívne pôsobí na maloletú, čo vyplýva aj zo znaleckého posudku, kde na strane matky sa javí ako rizikové otvorené spochybňovanie otca a jeho partnerky pred maloletou, čo maloletej komplikuje vytvorenie si vlastného postoja a vzťahov a emocionálne ju zaťažuje. Tvrdenia matky o nevhodných podmienkach u otca sú nepravdivé, práve naopak, dieťa má u otca vytvorené všetky podmienky, má k dispozícii samostatnú izbu a súkromie. U otca je starostlivosť o mal. S. elementárnou prioritou. Striedavá starostlivosť nebude pre maloletú predstavovať zvýšenú záťaž. V minulosti striedavá starostlivosť prebiehala s tým, že bola bez problémov a bola v plnom rozsahu so záujmom maloletej. Preto žiadal, aby odvolací súd odvolanie matky dieťaťa v celom rozsahu zamietol ako nedôvodné a rozsudok prvoinštančného súdu potvrdil.

8. Otec maloletej zaujal písomné stanovisko aj k vyjadreniu kolízneho opatrovníka maloletej, kde opäť poukázal na závery znaleckého dokazovania a na odpoveď znalkyne na položené otázky a ďalšie zistenia uvedené v znaleckom posudku a žiadal, aby prvoinštančný rozsudok bol potvrdený.

9. Matka maloletého dieťaťa vo vyjadrení k vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedla, že so striedavou osobnou starostlivosťou nesúhlasí, pretože túto formu starostlivosti odmieta sama maloletá. Pohovory s maloletou boli vykonané opatrovníkom v domácnosti a aj na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Poprade. Maloletá matke stále hovorí, že nechce chodiť k otcovi do jeho bytu, pretože nemá rada jeho manželku a deti. Matka dieťaťa nemá žiaden dôvod ovplyvňovať maloletú dcéru proti otcovi a je pre odmietanie tejto striedavej osobnej starostlivosti proti tomu, aby bola nariadená mal. S.. Matka na svojom odvolaní v celom rozsahu trvala.

10. Vo vyjadrení k vyjadreniu matky otec uviedol, že na všetkých doteraz tvrdených skutočnostiach zotrváva.

11. Matka maloletého dieťaťa vo vyjadrení k vyjadreniu otca opäť poukázala na závery vykonaného dokazovania, na odmietanie dieťaťa prespávať v domácnosti otca, na v minulosti tvrdené problémy v súvislosti s tým, že dieťa sa doškriabalo, kreslila po stenách, rozbíjala krehké predmety. Poukázala na to, že znalkyňa doporučovala predošlú adaptáciu dieťaťa na rodinné prostredie otca, čo sa nestalo. Preto žiadala, aby bolo rozhodnutie prvoinštančného súdu zmenené a návrh otca aby bol zamietnutý.

12. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 CMP, v spojení s ust. § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa zásad uvedených v ust. § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť.

13. Predmetom konania je návrh otca mal. S. na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. V návrhu na začatie konania uviedol, že má záujem o striedavú starostlivosť o maloleté dieťa, pričom matka nerešpektuje pôvodné rozhodnutie o úprave styku otca s dieťaťom, bráni

mu realizovať styk s dieťaťom, dieťa v domácnosti matky upadá, matka má dve zamestnania a o dieťa sa stará stará matka. Uviedol, že vhodné podmienky pre výchovu bude mať dieťa v jeho domácnosti. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností, alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Prvoinštančný súd aj napriek tomu, že bol odvolacím súdom už raz upriamený na rozhodovanie porovnaním pomerov predchádzajúceho rozhodnutia č.k. 15P 57/2016-31 o úprave rodičovských práv a povinností a aktuálneho stavu v prostredí maloletého dieťaťa, sa záväzným právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) neriadil. Neporovnal, či od posledného rozhodnutia súdu do času, keď o veci rozhodoval, došlo k takej zmene pomerov, ktorá má podstatný a závažný charakter, že nejde o krátkodobú zmenu pomerov tak, aby pri zabezpečovaní najlepšieho záujmu dieťaťa bolo vyhodnotené, či pôvodné rozhodnutie je potrebné zmeniť a nanovo upraviť rodičovské práva a povinnosti, alebo či je pôvodná úprava rodičovských práv a povinností ešte dostatočná.

Po tom, čo odvolací súd zrušil rozsudok prvoinštančného súdu, kde bez zistenia skutočného stavu veci prvoinštančný súd pristúpil k absolútnej zmene pôvodného rozhodnutia o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, na pokyn odvolacieho súdu prvoinštančný súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie znalkyňou, ktorá potvrdila pozitívne vzťahy maloletej s obidvoma rodičmi. Zistila, že mal. S. nevie si objektívne vytvárať úsudky a postoje k rodičom s tým, že vzhľadom na vzájomné spory medzi rodičmi je jej snahou obom rodičom vyhovieť, nesklamať ich a v prostredí každého z rodičov ako autority preberá jeho postoje a navonok sa nimi riadi. Nevie zatiaľ, podľa znalkyne, pravdepodobne svoje vnútorné prežívanie pomenovať. Znalkyňa vzhľadom na komplexné posúdenie osobností oboch rodičov a maloletého dieťaťa striedavú osobnú starostlivosť nad mal. S. skôr odporúčala. Doporučila, aby k plnej realizácii striedavej osobnej starostlivosti došlo až po úspešnej adaptácii maloletej na rodinné prostredie otca, kde by táto adaptácia prebiehala v počiatku v predĺžených nepárnych víkendoch od štvrtka do nedele u otca s tým, že vo zvyšku by bol ponechaný režim trávenia niekoľkých, dvoch až troch, popoludní s otcom. Až po tomto adaptačnom období doporučila znalkyňa zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti.

V priebehu konania bola vypočutá mal. S. pred kolíznym opatrovníkom. Kolízny opatrovník potvrdil, že v rámci problematickej komunikácie a narušeného vzťahu medzi rodičmi je badať u dieťaťa pocit neistoty a napätia s tým, že aktuálne sa dieťa dostalo do konfliktu lojality voči matke a preberá negatívne postoje matky voči otcovi. Na dieťati kolízny opatrovník zistila pocit neistoty, napätia. Preto doporučil realizovať zmenu osobnej starostlivosti o maloleté dieťa obdobím adaptačným, teda obdobím prechodným, kde dieťa si postupne na vzťah s otcom zvykne a zvládne adaptáciu na nový spôsob osobnej starostlivosti. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že predchádzajúca úprava styku otca a mal. S. bola realizovaná na základe rodičovskej dohody po rozchode rodičov, kde dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti matke, otcovi bolo určené výživné a bol na základe rodičovskej dohody upravený styk s maloletým dieťaťom zo strany otca. Ako to vyplýva z obsahu spisového materiálu, keďže išlo o uzatvorenie rodičovskej dohody a keďže sa rodičia vzdali práva podať odvolanie, rozsudok mal skrátenú formu. Vzhľadom na absenciu spisového materiálu nie je možné jednoznačne vyhodnotiť, či tento styk zodpovedal skutočným potrebám maloletého dieťaťa na základe zistenia súdu. Keďže rodičia k takejto dohode dospeli, súd ju schválil na odporúčanie kolízneho opatrovníka, ktorý ju považoval za prospešnú pre maloleté dieťa.

Aktuálne však tak, ako to vyplýva z obsahu spisového materiálu, medzi rodičmi nie je komunikácia kladná, rodičia stále ešte prežívajú, najmä matka, negatívne emócie voči otcovi. Otec si vytvoril novú rodinu, žije v manželskom vzťahu s matkou svojho dieťaťa, ktorá vychováva ešte ďalšie dve maloleté deti. Zo spisového materiálu vyplýva, že otec o mal. S. prejavuje záujem, keď sa informuje nielen u detského lekára, ale aj v škole na jej výsledky a prospech.

Bolo zistené, že aj matka zabezpečuje riadnu starostlivosť o mal. S., dokonca podľa správy zo základnej školy, dieťa prichádza na vyučovanie pripravené od matky lepšie ako od otca, najviac sa dieťaťu však venuje stará matka, ktorá s ňou píše diktáty. Nebolo jednoznačne v priebehu prvoinštančného konania zistené, či aktuálne sa úprava styku otca a dieťaťa realizuje podľa rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 15P 57/2016-31 zo dňa 20.5.2016, avšak z výpovede otca vyplýva, že nie vždy matka je ochotná dieťa dať otcovi, niekedy sa stáva, že k dieťaťu nemá prístup a na druhej strane zase matka tvrdí, že dieťa odmieta byť s otcom počas víkendov, resp. uňho prespávať. Preto odmietla aj striedavú osobnú starostlivosť o maloletú.

V priebehu konania bolo zistené, že na strane otca, ako aj na strane maloletého dieťaťa došlo k podstatnej a závažnej zmene pomerov oproti predchádzajúcemu obdobiu. Dieťa voči otcovi nevystupuje negatívne, má záujem aj otec a aj dieťa, o úpravu kontaktu, dokonca o osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Dieťa otca neodmieta a dokonca podľa znalkyne takáto striedavá starostlivosť môže byť po

zvládnutí určitého prechodného obdobia pre mal. S. skôr prospešná. Keďže styk sa nie vždy realizuje v miere, ktorá zodpovedá súdnej úprave, je potrebné, aby v záujme zachovania stability a nezmeniteľnosti prostredia, snahe o v dosiahnutie čo najlepšieho záujmu maloletej, byť so svojimi rodičmi. Je potrebné prihliadnuť k tejto zmene ako k zmene podstatnej a zásadnej, kedy je dôležité zmeniť pôvodné rozhodnutie o úprave rodičovských práv a povinností k maloletej tak, že dieťa bude v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov.

14. Striedavá osobná starostlivosť podľa Zákona o rodine je upravená v ust. § 24 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorej, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

15. Odvolací súd zistil, že v danom prípade sú splnené všetky predpoklady pre nariadenie striedavej osobnej starostlivosti rodičov nad mal. S.. Táto striedavá osobná starostlivosť rodičov je pre psychický vývoj mal. S. najlepším a najžiadanejším riešením. Dieťa bude mať zachované vzťahy s obidvoma rodičmi. Budú vyvážené tak, aby dieťa mohli obidvaja rodičia vychovávať, a aby mohlo aj dieťa udržiavať produktívny a láskyplný vzťah k obom rodičom. Je rozhodne neprípustné, aby dieťa v záujme zachovania lojality k jednému z rodičov sa vyskytlo vo vnútornom konflikte, ktorým aktuálne maloleté dieťa žije a emočne ho podľa skutočných okolností zistených v prejednávanej veci, nevie zvládnuť. Najlepší záujem dieťaťa, ktorým sa sleduje konanie o úprave rodičovských práv a povinností vo veci nie je odlúčiť dieťa od jedného z rodičov a umožniť druhému z rodičov absolútne realizovať svoje ambície prostredníctvom dieťaťa a tým si „vybavovať“ aj určité negatívne emócie voči bývalému partnerovi. To, že aktuálne mal. S. podľa tvrdenia matky nesúhlasí so striedavou osobnou starostlivosťou obidvoch rodičov a odmieta rodinu otca pred matkou, je výsledkom pôsobenia matky a preberania názorov matky zo strany mal. S.. Mal. S. momentálne podľa záverov znaleckého dokazovania nie je schopná objektívne pomenovať svoje pocity a potreby a nie je schopná navonok prejavíť bez strachu o stratu „lásky“ matky svoje potreby a pocity, preto aj jej vyjadrenia pred znalkyňou, ako aj pred kolíznou opatrovníčkou je potrebné vyhodnocovať s poukazom na závery znaleckého posudku objektívne a s určitým akcentom na situáciu, v ktorej sa dieťa vyskytlo. Preto matka nemôže využívať dieťa ako určitú zbraň proti druhému z rodičov, ale musí rešpektovať situáciu, ktorá nastala a najlepší záujem mal. S..

Z obsahu vykonaného dokazovania vyplýva, že obidvaja rodičia sú spôsobilí vychovávať mal. S.. Obidvaja rodičia majú záujem o osobnú starostlivosť o maloleté dieťa a maloleté dieťa nevykazuje negatívne známky pri pobyte ani u jedného z rodičov. Striedavá osobná starostlivosť je v najlepšom záujme mal. S.. Je potrebné rešpektovať, že aj druhý rodič má právo participovať v rovnakej miere na výchove mal. S., ako matka. Zároveň dieťa má právo poznať rodinné zázemie svojho druhého rodiča, otca. Je preto v najlepšom záujme dieťaťa uchovávať, zachovávať, rozvíjať a budovať všetky takéto vzťahy. Striedavá starostlivosť vyhovuje mal. S. s podmienkou, ako to určila znalkyňa, nastolenia určitého prechodného obdobia, ktoré bude tzv. adaptačné obdobie, kedy sa dieťa vzhľadom na odlúčenosť od otca a vzhľadom na to, že dieťa v rodine otca od roku 2018 nestrávila dlhší čas, adaptuje. Dieťa si musí opätovne, vzhľadom na postoj matky, vytvárať vzťah k otcovi, začať mu dôverovať a dôverovať okoliu, ktoré sa nachádza v domácnosti otca a vytvárať si pozitívny vzťah aj k rodine svojho otca. To, že dieťa v dôsledku stanoviska matky nebolo v rodine otca a s otcom neudržiavalo minimálne styk v rozsahu tak, ako bol pôvodne určený, nie je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa a jeho sociálne zázemie sa zúžilo len do kontaktu s matkou a starými rodičmi.

To, že matka nesúhlasí s určením striedavej osobnej starostlivosti s poukazom na negatívny postoj k tomuto spôsobu osobnej starostlivosti zo strany mal. S. však nie je možné akceptovať, pretože matka iným spôsobom tento svoj negatívny postoj nezdôvodnila. Tento postoj je neodôvodnený nielen vo vzťahu k otcovi, ale ani vo vzťahu k ostatným osobám žijúcim v spoločnej domácnosti s otcom, s ktorým nutne mal. S. pri pobyte u otca bude prichádzať do kontaktu. Ničím neodôvodnené stanovisko matky,

ktoré v rámci lojality preberá mal. S. nie je v najlepšom záujme mal. S., skôr je možné tento postoj matky vyhodnotiť ako postoj, ktorý zásadným spôsobom môže narušiť harmonické vzťahy v rodine nielen vo vzťahu k matke, ale aj vo vzťahu k otcovi, môže narušiť potrebnú atmosféru lásky, šťastia a porozumenia, ktoré maloleté dieťa nebude pociťovať ani v jednom výchovnom prostredí, dokonca sa môže stať, že mal. S. bude mať zo sociálnych vzťahov s otcom aj matkou traumy a bude potrebné riešiť túto starostlivosť o dieťa inou, náhradnou formou, pokiaľ rodičia nebudú základné zásady osobnej starostlivosti o maloleté dieťa rešpektovať a rešpektovať aj najlepší záujem maloletého dieťaťa a nebudú jej vytvárať zdravé, láskyplné rodinné prostredie. Závěry znaleckého posudku o tom, že striedavá osobná starostlivosť rodičov o mal. S. je prospešná svedčia o tom, že takáto úprava, ako ju uviedol prvoinštančný súd v napadnutom rozhodnutí, má aj hmotnoprávny základ a má aj pozitívny vplyv na vývoj maloletého dieťaťa. Túto okolnosť je potrebné zo strany rodičov rešpektovať a vytvárať pre dieťa v každej domácnosti zdravé rodinné prostredie.

16. Odvolací súd dospel k záveru v súlade so záverom znaleckého dokazovania, ako aj v súlade s názorom kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa, že najlepší záujem maloletého dieťaťa realizovaný formou striedavej osobnej starostlivosti je potrebné dosiahnuť aj určitým adaptačným, resp. preklenovacím obdobím, ktoré dieťa spolu s rodičmi bude musieť pred konkrétnou realizáciou striedavej osobnej starostlivosti absolvovať. Ide o obdobie približne troch mesiacov, keď vzhľadom na to, že styk otca s dieťaťom bol v obmedzenej miere a vzhľadom na to, že striedavú starostlivosť rodičia realizovali len cez prázdniny 2018, čo je časovo veľmi dávno, vzhľadom na vek dieťaťa, určité obdobie, v ktorom maloleté dieťa si bude zvykať postupne na rodinu a na sociálne prostredie otca. Tu odvolací súd v súlade s odvolacou námietkou matky dieťaťa, ale aj v súlade s názorom kolízneho opatrovníka a znalkyne, akceptoval tieto stanoviská a v zmysle aj návrhu znalkyne a kolíznej opatrovníčky určil toto prechodné obdobie na obdobie do 31.12.2020, v ktorom období dieťa bude postupne „nábehovo“ sa adaptovať na budúcu realizáciu striedavej osobnej starostlivosti v týždenných intervaloch u svojich rodičov. Toto obdobie odvolací súd určil vo forme styku, ktorý styk bol pôvodne upravený v rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 15P 57/2016-31 s tým, že v období prvých približne troch mesiacov bude dieťa v starostlivosti otca každý nepárny týždeň od štvrtku do nedele a v párne týždne, kedy otec nebude mať možnosť realizovať styk počas predĺžených víkendov, bude mať možnosť stykať sa s dieťaťom v pondelok a v stredu v popoludňajších hodinách po skončení vyučovania. Týmto spôsobom sa styk otca oproti predchádzajúcemu obdobiu rozšíri, dieťa si bude môcť na dlhší časový úsek u otca postupne zvyknúť, vytvoriť si tam prostredie, ktoré mu bude známe, v ktorom bude mať svoje osobné veci, kde bude mať vytvorený priestor na oddych, na učenie a kde bude sa vracat' po ukončení vyučovania v príslušný týždeň, ktorý bude tráviť u otca. Preklenovacie obdobie je dôležité aj na to, aby dieťa sa stabilizovalo v tomto novom prostredí a aby následne striedavá osobná starostlivosť predstavovala pre mal. S. minimálnu záťaž, ktorá prirodzene s takouto formou určitejšie zmeny prichádza. Počas tohto obdobia sa na zmenu starostlivosti o mal. S. pripraví obaja rodičia tak, aby dieťa zmenu prostredia pociťovalo čo najmenej, najmä bude úlohou otca mal. dieťaťa svoje prostredie pripraviť tak, aby dieťa malo svoj priestor pre odpočinok, spánok, pre pokojnú prípravu na vyučovanie a absolvovanie prípadných mimoškolských aktivít.

Pokiaľ rodičia na realizáciu striedavej starostlivosti o mal. S. nebudú mať vytvorené podmienky, prípadne ak sa forma starostlivosti o mal. S. neosvedčí, nič nebráni rodičom, kolíznemu opatrovníkovi požiadať o zmenu rozhodnutia. Aj súd sám môže začať konanie o zmenu realizácie rodičovských práv a povinností. Po uplynutí preklenovacieho obdobia bude sa následne realizovať striedavá starostlivosť rodičov o mal. S. v plnej miere tak, ako bola upravená prvoinštančným súdom, len s tým rozdielom, že odovzdávanie dieťaťa bude v čase od 17. hod. (nie o 7. hodine, ako to určil prvoinštančný súd) a to spôsobom, že rodič, u ktorého sa začína striedavá starostlivosť, si prevezme dieťa u rodiča, ktorý túto starostlivosť končí. Vzhľadom na to, že pomery oboch rodičov sú približne rovnaké, kde príjem otca je 800 eur a príjem matky je 400 eur, ich výdavky na živobytie sú v približne v rovnakej miere, keď otec má ešte ďalšiu vyživovaciu povinnosť k svojej manželke a mal. H. a podieľa sa na starostlivosti o deti z predchádzajúceho vzťahu svojej manželky a matka maloletého dieťaťa má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletému synovi z predchádzajúceho vzťahu. Takto stanovené výživné, ktoré počas striedavej osobnej starostlivosti nebude upravené, zodpovedá možnostiam a schopnostiam oboch rodičov a potrebám maloletého dieťaťa v súlade s ust. § 62 Zákona o rodine.

17. Preto odvolací súd napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa § 388 CSP zmenil. Vo zvyšku, a to výrok o zastavení úpravy styku ostal nedotknutý.

18. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 2 ods. 1 CMP, v spojení s ust. § 396 CSP, v spojení s ust. § 52 CMP a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.